

Det kongelige nærings- og handelsdepartement
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Namsos, 9. november 2009

Ansvarlig advokat:
Bjørn Terje Smistad

Vår ref. oppgis ved henvendelse:
09/01526

Deres ref.:
200903360-2/CGL

Høringsuttalelse til forskrift til ny minerallov

Det vises til høringsbrev av 14. september 2009. I det følgende vil Statskog SF gi sine merknader til tilsendt høringsnotat og utkast til forskrift.

Del I. Om undersøkelser, utvinning og drift

Kapittel 1. Om undersøkelser

§ 1-1 Søknad om undersøkelsesrett

Statskog SF registrerer at det i forskriften ikke er stilt noe krav om at grunneier skal varsles når det søkes om undersøkelsesrett. Foretaket mener det bør vurderes inntatt et krav i forskriften om at gjenpart av søknad om undersøkelsesrett skal sendes grunneier, slik at også grunneier kan få kunnskap om mulige undersøkelsesarbeider tidlig i prosessen. Alternativt at dette kravet blir tatt inn i saksbehandlingsreglene hos Direktoratet for mineralforvaltning.

§ 1-4 Rapportering ved undersøkelse av statens mineraler

Statskog SF ser positivt på denne plikten til rapportering.

Kapittel 2. Om utvinning

§ 2-1 Søknad om utvinningsrett

Statskog SF registrerer at det her i punkt 4 er fastsatt et krav om at eieres og brukers navn og adresse skal oppgis. Som nevnt ovenfor under § 1-1 ser foretaket det som ønskelig at det da samtidig stilles krav om at gjenpart av søknad om utvinningsrett sendes til grunneier.

§ 2-2 Utvinningsområdet

En forutsetter at tildeling av utvinningsområde ikke gir driver annen rådighet over området enn selve utvinningen. Annen bruk av området, som oppsetting av lagerbygg og lignende, forutsettes å måtte skje gjennom avtale med grunneier.

Kapittel 3. Rapportering ved drift

E-post: toril.fjer.solbakk@statskog.no

§ 3-1 Rapportering ved drift

Statskog SF ser positivt på en plikt til rapportering ved drift.

I høringsbrev av 14. september 2009 oppfordres høringsinstansene særskilt til å gi sitt syn på om det bør innføres en plikt for mineralselskapene til å sende inn en sluttrapport ved avslutning av gruvedriften. Etter Statskog SFs oppfatning foreligger det klart et slikt behov.

I en rekke tilfeller har det forekommet at skader som følge av gruvedrift først viser seg lang tid etter at driften er opphørt. Dette kan ofte føre til at grunneier blir sittende igjen med ansvaret for oppryddingen, på grunn av at selskapet som drev gruvedriften på dette tidspunktet er opphørt. Et krav om innsending av sluttrapport kan etter Statskog SFs oppfatning medføre at driftsselskap blir mer bevisst hvordan man avslutter driften på et område. Dette vil sette forlatende selskap i et visst ansvar, og samtidig gi grunneier en oversikt over status på eiendommen.

Innholdet i en sluttrapport bør for å oppfylle denne funksjonen være detaljert, og inneholde en utførlig beskrivelse av de tiltak som er gjennomført ved avslutningen av driften og eiendommens tilstand ved opphør.

Statskog SF anser samtidig at det av denne grunn bør være et krav i forskriften at en gjenpart av sluttrapport skal gå til grunneier. Det er viktig at grunneier har kunnskap om den bruk som er gjort av grunnen, slik at man kan innrette seg etter dette.

Foretaket anser at plikt til innsendelse av sluttrapport er en plikt som bør foreligge generelt både ved drift av grunneiers og statens mineraler, selv om dette ved drift av grunneiers mineraler er et vilkår som kan inntas særskilt i leieavtalen. En anmoder derfor departementet om å vurdere å ta inn et generelt krav om innsending av sluttrapport i forskriften, samt et krav om at grunneier skal ha en gjenpart av sluttrapporten, selv om dette ikke er særskilt avtalt i det enkelte tilfelle.

Kapittel 4. Opprydding og sikring

§ 4-1 Økonomisk garanti

Statskog SF ser svært positivt på en ordning som pålegger tiltakshaver å stille økonomisk sikkerhet for gjennomføring av sikringstiltak og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50. Foretaket mener dette kravet bør gjelde generelt for alle selskap som starter drift etter mineralloven.

Statskog SF registrerer at det etter forslaget er tiltakshaver selv som skal foreslå hvordan den økonomiske garantien skal ordnes. Etter foretakets syn vil imidlertid kun en ordning med en form for fond eller der staten påtar seg ansvaret være tilfredsstillende.

En mulig ordning er at en liten andel av det beløp som driftsselskapet skal stille som sikkerhet innbetales på et felles fond, og ikke betales tilbake etter avsluttet drift. Slik kan det bygges et fond som påtar seg kostnader i situasjoner der det ikke lenger er mulig å pålegge driver ansvaret. Inntil fondet har nådd en akseptabel størrelse er Statskog SFs oppfatning at Staten bør dekke slike kostnader.

Et annet mulig alternativ er å bruke skogavgiftsfondet som modell. Her innbetales det til en felles konto der rentene brukes til fellestiltak.

Statskog SF ønsker altså å fremheve behovet for et mer langsiktig perspektiv for oppdagede skader, dette blant annet for å hindre at små grunneiere blir sittende igjen med oppryddingsansvaret. Det er i forslaget til forskrift ikke tatt direkte høyde for at det oppstår skader etter tid. Dette er imidlertid en reell problemstilling, som man i flere tilfeller har sett at kan oppstå. Det bør derfor etter foretakets mening legges vekt på hvem som har et langsiktig ansvar for skader i situasjoner der driver ikke lenger eksisterer. For at garantien skal være tilfredsstillende må den etter foretakets syn derfor gjelde utover den tid driften og den umiddelbare oppryddingen foregår.

Del III. Gebyrer og avgifter

Kapittel 10. Om årsavgift til grunneier for drift på statens mineraler

§ 10-1 Avgiftens størrelse og beregning

Statskog SF mener det her er viktig å få klart frem hva som skal inngå i beregningsgrunnlaget for årsavgiften. Etter foretakets syn kan det i forskriften være behov for en mer presis definisjon av beregningsgrunnlaget, da hva som egentlig inngår i dette kan synes noe uklart.

En stiller spørsmålstegn ved om det er tilstrekkelig tydeliggjort hva som faller inn under begrepene oppredning og bearbeiding, da grensen mellom disse begrepene ikke alltid er klare, og de fleste grunneiere har liten kunnskap om dette. Foretaket ber derfor departementet vurdere å gi en kvalifisert beskrivelse av hvor i prosessen beregningen skal gjøres og hva som skal tas med i beregningsgrunnlaget.

Statskog SF forutsetter at inntekter fra grunneiers (ikke-mutbare) mineraler som det er nødvendig å ta ut for å utvinne statens mineraler skal tas med i beregningsgrunnlaget. Foretaket forutsetter videre at de samme regler for beregning gjelder også når oppredning skjer på annet sted enn selve utvinningsområdet. Disse momentene bør etter Statskog SFs syn vurderes presisert i forskriften.

Når det gjelder å fastsette riktig salgsinntekt vil dette kunne være vanskelig i tilfeller der driver bearbeider i egen regi, eller på annen måte nyttiggjør seg det som er utvunnet uten å foreta omsetning. Det samme gjelder i tilfeller der driver selger til eget selskap. Statskog SF ber departementet vurdere å innta i forskriften en nærmere beskrivelse av hvordan denne salgsinntekten skal fastsettes.

§ 10-2 Protokoll over produksjonen

Statskog SF ber departementet innta krav i forskrift om at kopi av slike protokoller skal sendes grunneier. Bare på denne måten kan grunneier kontrollere om beregningsgrunnlaget for årsavgift er korrekt.

Med vennlig hilsen

Toril Fjær Solbakk
Advokatfullmektig